

Vergaderjaar 2000–2001

27 797 (R 1686)

Regeling van cassatie in Antilliaanse en Arubaanse uitleveringszaken

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Inleiding

Het internationaal strafrechtelijk rechtshulpverkeer, waarbij de Nederlandse Antillen of Aruba als landen aangezochte partij zijn, neemt steeds meer toe. Daarbij wordt het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van die landen, dat te beoordelen heeft of de rechtshulp toelaatbaar is op basis van de wet of het toepasselijke verdrag vaak genoodzaakt te beslissen op veel ingewikkelde rechtsvragen. Het gaat dan vooral om kwesties van volkenrechtelijke aard, waarbij – ik noem maar een voorbeeld – het Weense verdragenrechtsverdrag moet worden toegepast bij de uitleg van bij een rechtshulpverdrag gemaakte voorbehouden en de doorwerking daarvan bij multilaterale rechtshulpverhoudingen. Vooral ten aanzien van de uitlevering is dit het geval na de wijzigingen van het interne landsrecht van de Antillen en Aruba in 1996, waarbij de uitlevering van eigen onderdanen mogelijk werd, mits ook het toepasselijk rechtshulpverdrag in een dergelijke uitleverbaarheid van eigen onderdanen, nationalen en sociaal geassimileerde verblijfsgerechtigden voorziet.

Vóór 1 januari 1996 was die uitleveringsfiguur uitgesloten krachtens de onderscheidenlijke Landsbesluiten van de Antillen en Aruba die het interne uitleveringsrecht regelden. Het land Nederland kende deze mogelijkheid – van uitlevering van eigen onderdanen, nationalen en sociaal geassimileerde personen – reeds langer. Sedert 1984 staat artikel 4, tweede lid, van de Nederlandse Uitleveringswet van 1976 uitdrukkelijk toe dat Nederlanders worden uitgeleverd, mits het rechtshulpverzoek is gericht op vervolgingsuitlevering. In zulk een geval moet de Nederlander door de verkrijgende partij na ommekomst van de strafvervolgning teruggeleverd worden aan Nederland om, in geval van veroordeling tot onvoorwaardelijke gevangenisstraf, aldaar die straftenuitvoerlegging te ondergaan. De Minister van Justitie dient daartoe van de verkrijgende partij een terugleveringsgarantie te bedingen. Dat kan alleen indien tussen Nederland en de opeisende partij een specifieke verdragsrelatie bestaat, waarbij de partijen wederkerig elkaars onherroepelijke strafgewijsden positief erkennen als executoriale titels. Het Koninkrijk heeft met een groot aantal landen een dergelijke verdragsrelatie, vooral op basis van het verdrag van Straatsburg inzake de overbrenging van gevonniste personen van 21 maart 1983, voor het Koninkrijk goedgekeurd op 10 december 1986 Stb. 460. Canada en de Verenigde Staten van Noord-Amerika zijn partij bij

dat verdrag en met hen is de uitleveringsrelatie sedertdien aanmerkelijk geïntensiveerd. Bij een interpretatieve verklaring op artikel 6, eerste lid, van het Europees Uitleveringsverdrag van 1957 (Trb 1965, 9) heeft het Koninkrijk verklaard dat het aan «nationalen» gelijkstelt: vreemdelingen die sociaal geïntegreerd zijn in de Nederlandse samenleving, waartoe zij regelmatig – ingevolge de Vreemdelingenwet – toegelaten zijn. Ook deze «geassimileerden» worden dus uitgeleverd, mits de teruglevering volkenrechtelijk ten genoegen van de Nederlandse Minister van Justitie gewaarborgd is. Uiteraard riep deze constructie tal van ingewikkelde rechtsvragen op, zoals de kwestie, wie bepaalt of een opgeëiste persoon als een in Nederland geïntegreerde vreemdeling is te beschouwen, wat door de opeisende partij exact gewaarborgd moet worden met betrekking tot de procedures waarbij het buitenlandse vonnis omgezet wordt in een Nederlands strafrechtelijk gewijsde, wat precies onder «teruglevering» moet worden verstaan, op welk tijdstip deze aan moet vangen, wie bevoegd is om supervisie uit te oefenen of de opeisende partij met het oog op de terugleverbaarheid naar behoren – in overeenstemming met het «speedy trial»-beginsel – haar procedures afwikkelt en wat de betekenis van de volkenrechtelijke specialiteitswaarborg in dit verband is. Meermalen zag de Hoge Raad, optredend krachtens artikel 31 van de Uitleveringswet van 1967 als bewaker van de rechtseenheid in Nederlandse uitleveringszaken, zich genoodzaakt deze en dergelijke rechtsvragen te beslechten in hoogste instantie. Ik verwijs ondermeer naar de arresten van 16 maart 1993 NJ 1993, 721 en 31 maart 1995, NJ 1996, 382. Voor Aruba en de Nederlandse Antillen is per 1 januari 1996 de tekst van artikel 4 van de Nederlandse Uitleveringswet overgenomen in het Nederlands-Antilliaanse Uitleveringsbesluit, dat is gebaseerd op het Curaçaose Uitleveringsbesluit van 1926 en inmiddels ook geldt voor Aruba. Dat betekende dat het Gemeenschappelijk Hof, optredend als feitelijke uitleveringsrechter in eerste en enige aanleg, geconfronteerd werd met vergelijkbare ingewikkelde volkenrechtelijke vragen, zonder dat hierbij een rechtseenheidstoets aan de Hoge Raad was voorbehouden. Het Uitleveringsbesluit kent immers de rechtsingang in cassatie niet, omdat zij nog aansluiten bij het systeem van de Uitleveringswet-1875 (Stb. 66) tot regeling der algemeene voorwaarden op welke, ten aanzien van de uitlevering van vreemdelingen, verdragen met vreemde Mogendheden kunnen worden gesloten. De Uitleveringswet-1875 zag de uitlevering als een zuiver volkenrechtelijke rechtshandeling, waarbij de aangezochte partij de opgeëiste persoon ter beschikking stelt ter uitoefening van buitenlandse strafrechtsmacht aan de verzoekende staat. De opgeëiste persoon – per definitie een vreemdeling – werd daarbij niet gezien als drager van rechten, die hij geldend zou moeten kunnen maken – desnoods tegenover de opeisende partij – bij de nationale rechter, tot wie vreemdelingen nu eenmaal geen rechtsinganggarantie toekwam. De opgeëiste persoon was per definitie een «object» van interstatelijke rechtsbetrekkingen, die voor hem golden als een derdenbeding. Uiteraard is deze benadering thans niet langer acceptabel. In het onderhavige voorstel van rijkswet wordt dan ook voorgesteld om in Antilliaanse en Arubaanse uitleveringszaken cassatieberoep open te stellen op de Hoge Raad der Nederlanden. Dit voorstel, tezamen met de toelichting, is tot standgekomen in nauw overleg en in overeenstemming met de tweede ondertekenaar van het voorstel van rijkswet, de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

De indiening van het onderhavige voorstel heeft lang op zich laten wachten. Het advies van de Raad van State van het Koninkrijk dateert van 21 mei 1999. Dit advies van de Raad is aanleiding geweest voor hernieuwd en diepgaand overleg tussen de Koninkrijkspartners over opzet en inhoud van de voorgestelde cassatieregeling. Dit overleg heeft geleid tot een aantal aanpassingen, overwegend verduidelijkingen van de rege-

ling en technische verbeteringen. Daarnaast – en dit als gevolg van het tijdsverloop – moest in het voorliggende voorstel rekening worden gehouden met enkele tussentijdse wetswijzigingen die betrekking hebben op de procedure in cassatie, met name de Wet van 1 oktober 1998, Stb. 591 (in werking getreden op 1 juni 1999) en de Wet van 28 oktober 1999, Stb. 467 (in werking getreden op 1 oktober 2000).

2. Grondtrekken van het voorstel

Het voorstel sluit ten dele aan bij de reeds bestaande Rijkswet, houdende een regeling van cassatie in burgerlijke en strafzaken voor de Nederlandse Antillen, die ook voor Aruba geldt (Rijkswet van 20 juli 1961, houdende de «Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen», Stb. 212). In beginsel moeten beide partijen in het uitleveringsgeding in cassatie kunnen komen. Dat wordt vastgelegd in artikel 2, eerste lid, van het voorstel. Overeenkomstig het systeem van de Nederlandse Uitleveringswet schorst de cassatieprocedure de uitvoerbaarheid van het bestreden gewijsde. Het voorstel verklaart daartoe uitdrukkelijk artikel 557 van het Wetboek van Strafvordering van Nederland toepasselijk, omdat het Uitleveringsbesluit dat systeem van schorsing der executabiliteit uiteraard niet kent, waar het geen hogere voorziening beoogt tegen uitspraken in uitleveringszaken. Het voorstel beoogt echter vervolgens, met het oog op de bijzondere eigen aard van de uitlevering als rechtshandeling, bij de uitvoering waarvan de opeisende partij meestal een spoedeisend belang heeft, de rechtsingang bij de Hoge Raad te onderwerpen aan verkorte termijnen en bijzondere vormvoorschriften. De belangrijkste formaliteiten vindt men in artikel 3 van het voorstel. Wenst een partij cassatie aan te tekenen, dan moet hij binnen veertien dagen na de einduitspraak daartoe een akte, houdende de aanwending van dat rechtsmiddel, doen invullen ter griffie van het Gemeenschappelijk Hof. Een afschrift daarvan moet door die griffier terstond worden toegefaxed aan de griffier bij de Hoge Raad, die van de datum van de binnenkomst aantekening houdt en de akte inschrijft in het daartoe bestemde register. Ik gebruik in het voorstel het bijwoord «terstond», omdat het noemen van een vaste termijn – bijvoorbeeld vierentwintig uur – hier betrekkelijk zinloos is. Bovendien kan aan overschrijding van een vaste termijn geen gevolg voor de ontvankelijkheid van het beroep worden verbonden, waar de termijnoverschrijding niet aan de appellante te wijten is maar aan onzorgvuldigheid ter griffie. Met de termijnen genoemd in de artikelleden 3, 4 en 5 van artikel 3 ligt het uiteraard anders. Hier is de termijnoverschrijding per definitie toerekenbaar aan de partij die van het rechtsmiddel gebruik wenst te maken: niet-ontvankelijkheid in die voorziening ligt dan in de rede. Wie bij de Hoge Raad wenst te klagen over schending van normen of vormverzuimen dient daartoe middelen van cassatie in te dienen. Sinds de bovengenoemde Wet van 28 oktober 1999, Stb. 467, geldt deze verplichting tot het indienen van een schriftuur, houdende een of meer cassatiemiddelen, – welke verplichting voorheen alleen gold voor het OM dat cassatieberoep aantekende – ook voor de burger die in een (Nederlandse) strafzaak in beroep wenst te komen bij de Hoge Raad. Aan deze schriftuureis is bovendien voor de burger de verplichting gekoppeld om zich in cassatie door een advocaat te laten vertegenwoordigen. Deze verplichtingen (tot het door een advocaat doen indienen van een cassatieschriftuur) gelden zowel voor de verdachte in een gewone strafzaak als ook voor de opgeëiste persoon in een uitleveringszaak. Opmerking verdient dat op dit punt de cassatieprocedure in Nederlandse strafzaken is gelijkgetrokken met de cassatieprocedure zoals die reeds bestond in gewone strafzaken in de Nederlandse Antillen en Aruba. Volgens artikel 11 van de Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen en Aruba is de verdachte die beroep in cassatie heeft ingesteld, verplicht, op straffe van niet-ontvankelijkheid, door een raadsman een schriftuur in te doen

dienen, houdende zijn middelen van cassatie. Ook het onderhavige voorstel gaat uit van de verplichting voor de opgeëiste persoon die cassatieberoep instelt, om door zijn raadsman een schriftuur met middelen in te doen dienen. Hierin dient precies te worden opgegeven in welk opzicht de feitenrechter het verdragsrecht en, subsidiair, het nationale procesrecht heeft geschonden of miskend. Ondergetekenden achten deze drempel des te meer aangewezen, omdat de instelling van het cassatieberoep schorsende werking heeft en reeds daarom aantrekkelijk is voor de opgeëiste persoon. Automatismen waren hier zoveel mogelijk uit te sluiten om misbruik van procesrecht aan beide zijden in het geding zo veel mogelijk te voorkomen. Uiteraard kan de Hoge Raad kennelijk chicaneuse middelen afdoen via de standaardformules die ontwikkeld zijn ex artikel 101a van de Wet op de rechterlijke organisatie. Van de binnenkomst van de schriftuur houdende middelen van cassatie houdt de griffier bij de Hoge Raad aantekening om de Kamer die het beroep behandelt in staat te stellen te controleren of aan de formaliteiten naar tijd, plaats en inhoud is voldaan.

3. De uitspraak en de terugwijzingsopdracht

Het komt ons niet geraden voor dat de Hoge Raad, mocht hij de bestreden einduitspraak wegens rechtsschennis of vormverzuimen vernietigen terwijl een hernieuwd feiten onderzoek op het bestaande uitleveringsverzoek noodzakelijk is, opnieuw als feitenrechter gaat optreden. Volgens artikel 31, achtste lid, van de Nederlandse Uitleveringswet moet hij dat wel doen en doen, wat de rechtbank had behoren te doen. Dat houdt in: de opgeëiste persoon doen oproepen om zich ter zitting te verweren op het uitleveringsverzoek. Dat zou in casu inhouden, dat de opgeëiste persoon moet worden overgebracht naar Nederland. Aangezien de recentere ervaringen met Antilliaanse en Arubaanse uitleveringszaken hebben geleerd dat dergelijke feitelijke zittingen langdurig en gecompliceerd zijn, meen ik, dat in dit soort gevallen de Hoge Raad – die voor dat soort feitelijke zittingen personeel noch logistiek geëquipeerd is (men denke bijvoorbeeld aan het ontbreken van voldoende celruimten in gevallen dat sprake is van een samenloop van uitleveringsverzoeken betreffende hetzelfde feitencomplex met meerdere deelnemers, zoals de Verenigde Staten plegen te doen) – zou moeten terugwijzen naar het Gemeenschappelijk Hof. Dat moet dan met in achtneming van 's Hogen Raads arrest (hier wordt de gangbare terugwijzingsterminologie gevolgd) de zaak opnieuw berechten en afdoen.

Nu zit hier een addertje onder het gras. Wanneer het Gemeenschappelijk Hof na verwijzing opnieuw een einduitspraak doet op het bestaande uitleveringsverzoek zou één van de partijen vervolgens opnieuw in cassatie kunnen komen. Het ligt in de rede dat de opgeëiste persoon dat zal proberen, reeds vanwege het uitstel van de verwijderingshandeling. Ondergetekenden herinneren aan wat zij zeiden over de schorsende werking van het rechtsmiddel. Om nu deze «herhaling» van de aanwending van deze voorziening zoveel mogelijk te voorkómen – uitsluiten kan ik haar niet, evenmin als in commune zaken – is in het derde lid van artikel 4 een verplichting voor de Hoge Raad geformuleerd om zeer nauwkeurig aan te geven op welk rechtspunt het Gemeenschappelijk Hof opnieuw moet recht doen. Dat beperkt in ieder geval het aantal cassatieberoepen waarin slechts geklaagd wordt dat het Gemeenschappelijk Hof de verwijzingsopdracht heeft miskend. Ik wijs er op dat bij een dergelijke «herhaling» van het cassatieberoep versnelde afdoening via artikel 101a van de Wet op de rechterlijke organisatie de standaard praktijk kan worden, tenzij, inderdaad, onverhoopt de verwijzingsopdracht is miskend. Heeft de requirant slechts ter wille van het daardoor te bereiken uitstel van vertrek het cassatieberoep ingesteld, dan zal de Hoge Raad verkort arrest kunnen wijzen, het beroep verwerpen en daardoor onmiddellijk de staat van onherroepelijkheid doen intreden van het bestreden eind-

gewijsde, dat dan direct uitvoerbaar is. Kortom: dit soort «herhaling van zetten» zal, als het Gemeenschappelijk Hof maar goed «ingeschoten is» om de verwijzingsopdracht te gehoorzamen, op den duur niet vaak meer voorkomen, óók al niet omdat, door het vormvoorschrift dat een cassatieschriftuur van een advocaat bijgevoegd moet zijn, de requirant aangevozen is op specialistische hulp van een cassatie-expert. Immers: geen middelen, geen beroep, geen schorsing. De Hoge Raad stelt aan cassatiemiddelen de eis dat zij het rechtspunt dat is miskend precies formuleren en tevens aangeven – gemotiveerd – waarom de bestreden beslissing diensvolgens niet in stand kan blijven.

Het voorstel maakt het mogelijk om op de verwijzing in het geding bij het Gemeenschappelijk Hof getuigen- en deskundigenverklaringen die in het eerdere geding zijn afgelegd, met instemming van de procureur-generaal en de opgeëiste persoon, als op de nieuwe terechtzitting afgelegd te beschouwen. Deze regeling is ontleend aan artikel 322 van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering. Zij voorkomt dat in alle zaken het horen van getuigen en deskundigen weer moet plaatsvinden in de verwijzingsinstantie. Ik nam hier de tekst van artikel 441, derde lid, van het Nederlandse Wetboek van Strafvordering tot voorbeeld. Van belang is, dat in een groot aantal uitleveringszaken de Hoge Raad – de huidige praktijk leert het – de zaak zelf ten principale af kan doen omdat de feitenrechter slechts vormen heeft verzuimd – met name het citeren van verkeerde wets- en verdragsbepalingen is een veel voorkomend euvel – welk verzuim zonder nader feitelijk onderzoek kan worden afgedaan door de Raad zelf, waarna de einduitspraak onmiddellijk in staat van gewijsde komt. Dat zal in de hierbedoelde zaken niet anders zijn. Niettemin is ook dan de rechtseenheid gediend.

4. Cassatie in het belang der wet

Uit hetzelfde oogpunt – dat van de rechtseenheidgarantie – acht ik het aangewezen dat de procureur-generaal bij de Hoge Raad beschikt over de bevoegdheid om in principiële zaken cassatie in het belang der wet in te stellen. De Rijkswet Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen kent die voorziening ook in artikel 16. Ik acht deze ambtshalve voorziening vooral van belang, indien geen van de partijen zelf de bijzondere betekenis van een volkenrechtelijk vraagstuk doorgrondt – zij hebben bij de beantwoording daarvan geen bijzonder belang – terwijl het vraagstuk wel de verdragspositie van het Koninkrijk raakt, bijvoorbeeld bij het samentreffen van meerdere verdragsverplichtingen tot uitlevering, waarbij meer dan één staat de uitlevering aanvraagt. Het kan de opgeëiste persoon dan lood om oud ijzer zijn, waarheen hij verwijderd wordt, maar het Koninkrijk als zodanig kan er, in het belang van zijn buitenlandse betrekkingen, belang bij hebben welke verdragsverplichting voorrang behoort te hebben. Uiteraard is in dit soort gevallen het systeem van de normale cassatie in het belang der wet toepasselijk: het arrest van de Hoge Raad zal de rechtspositie van de partijen in het geding niet beïnvloeden. De procureur-generaal bij de Hoge Raad zal het uittreksel van het in het belang der wet gewezen arrest aan de procureur-generaal toezenden van het land, waar de oorspronkelijke vordering tot het in behandeling nemen van het verzoek is gedaan.

5. Artikelsgewijs

Artikel 1

Artikel 1 bevat een aantal begripsbepalingen. Onder «einduitspraak» wordt verstaan: het advies van het Gemeenschappelijk Hof, bedoeld in artikel 8, tweede lid, van het Nederlands-Antilliaanse Uitleveringsbesluit. Dit advies behelst de beslissing van het Hof omtrent de toelaatbaarheid of

ontoelaatbaarheid van het rechtshulpverzoek. Evenals in de Nederlandse Uitleveringswet zijn deze «einduitspraken» naar strekking adviezen omtrent het aan het rechtshulpverzoek te geven gevolg: de verwijderende autoriteit is immers, wanneer de einduitspraak strekt tot toelaatbaarheid van het uitleveringsverzoek, niet verplicht diensvolgens ook tot de verwijderingshandeling over te gaan. Op grond van een beleidspolitieke afweging kan hij alsnog beslissen niet tot de verwijdering over te gaan. Alleen de beslissing tot ontoelaatbaarheid bindt; het geldt hier een zogenaamd bindend advies omtrent de verdragspositie van het Koninkrijk in relatie tot de opeisende partij. Sinds 1 januari 1996 bepaalt artikel 8, tweede lid, van het Nederlands-Antilliaanse Uitleveringsbesluit dit expliciet: indien het advies van het Gemeenschappelijk Hof strekt tot afwijzing van het verzoek tot uitlevering, weigert de Gouverneur de uitlevering.

Artikel 2

Artikel 2 is zo geredigeerd dat alleen tegen einduitspraken en niet tegen tussenbeslissingen cassatieberoep kan worden ingesteld. Dat is ook het systeem van de Nederlandse Uitleveringswet. Voorts laat dit artikel de competentie- en procesregelingen van het Nederlands-Antilliaanse Uitleveringsbesluit onverlet. Het voegt alleen aan de bestaande regelingen de rechtseenheidwaarborg van cassatieberoep toe. De Hoge Raad zal – zoals hij gewoon is dat te doen – in de cassatieprocedure overeenkomstige toepassing geven aan de artikelen 31, vijfde en zesde lid, van de Uitleveringswet en 431, 432, 434, eerste lid, 438, 439, 440, eerste lid, 442, 443, 444, 450, eerste lid, 451, 451a, 452, 453, 454, eerste, tweede en derde lid, 455, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering van Nederland. De Nederlandse cassatieprocedure is dus grotendeels van overeenkomstige toepassing in Antilliaanse en Arubaanse uitleveringszaken. In verband hiermee zullen, wanneer in de toekomst voorstellen tot ingrijpende wijziging van de Nederlandse cassatieprocedure mochten worden overwogen, de regeringen van de Nederlandse Antillen en Aruba hiervan in kennis worden gesteld. Dit is overeenkomstig artikel 39, tweede lid, van het Statuut voor het Koninkrijk.

Uitgangspunt van het voorstel is dat, met het oog op de vereiste rechtseenheid, zoveel mogelijk aangesloten wordt bij het systeem van de Nederlandse Uitleveringswet en de daaromtrent door de Hoge Raad ontwikkelde jurisprudentie. Zo acht ik het belangrijk dat de Hoge Raad zijn jurisprudentie omtrent vormverzuimen, ontwikkeld op basis van artikel 431 Sv, zal toepassen op de Arubaanse en Antilliaanse cassatieprocedure in uitleveringszaken, zowel te aanzien van de substantiële aard van het verzuim alsmede ten aanzien van de vraag of over het verzuim ook voor het eerst in cassatie kan worden geklaagd. Zo kan de jurisprudentie toepassing blijven vinden dat, tenzij uit de gedingstukken het uitdrukkelijk tegendeel blijkt, de Hoge Raad het ervoor kan houden dat het openbaar ministerie de vormen correct in acht heeft genomen (vgl. HR 16 maart 1976, NJ 1976, 320). Ook hecht ik eraan dat de door de Hoge Raad op basis van artikel 31 Uitleveringswet ontwikkelde jurisprudentie omtrent de toetsingsgrenzen in cassatie in Arubaanse en Antilliaanse zaken wordt voortgezet op gelijke voet als hij dat in Nederlandse uitleveringszaken doet. De Hoge Raad zal dus, wegens het volkenrechtelijk karakter van de uitleveringsprocedure ook bij cassatieberoep door het OM zonder enige beperking buiten de door het OM voorgedragen middelen kunnen casseren, ten nadele van de opgeëiste persoon (vgl. HR 1 juli 1986, NJ 1987, 255).

Op grond van het van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 453 Sv kunnen partijen tot op de dienende dag het beroep in cassatie intrekken en ter zitting in eerste instantie van dat beroep afstand doen. In dat geval heeft de procureur-generaal bij de Hoge Raad niettemin het recht om toch cassatie in het belang der wet in te stellen. Het derde lid

van artikel 2 bepaalt verder dat als raadsman in cassatie ook kunnen optreden advocaten die staan ingeschreven bij het Gemeenschappelijk Hof. Deze bepaling is gelijklopend aan de regeling die geldt in cassatie bij «gewone» Antilliaanse en Arubaanse strafzaken (art. 13 Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen en Aruba).

Artikel 3

Artikel 3, over de wijze van instellen van cassatieberoep en de termijnen, is in het algemeen deel van de toelichting reeds toegelicht. In aanvulling hierop vermeld ik nog dat de opgeëiste persoon op grond van het vijfde lid voor het indienen van zijn schriftuur een termijn heeft die het dubbele is van de termijn die voor het openbaar ministerie geldt (twintig dagen versus tien dagen). Dit biedt hem (c.q. zijn raadsman) de mogelijkheid om in zijn schriftuur de schriftuur van het OM tegen te spreken, zoals ook de bedoeling is van de Wet van 1 oktober 1998, Stb. 591.

Artikel 4

Indien de Hoge Raad beslist dat het uitleveringsverzoek ontoelaatbaar is, beveelt hij ingevolge artikel 4, tweede lid, de beëindiging van de conservatoire vrijheidsbeneming, gelast door de procureur-generaal van het desbetreffende land. Het Gemeenschappelijk Hof beveelt zelf nimmer de gevangenhouding of gevangenneming maar toetst slechts of de inbewaringstelling en (voorlopige) aanhouding verdragsmatig is – mede gelet op artikel 5, eerste lid, aanhef en sub f. van het EVRM – en derhalve zal het in artikel 4, tweede lid, van het voorliggend voorstel bedoelde bevel tot die autoriteit gericht zijn en niet tot het Hof. Dat kan uiteraard wel als habeas corpusrechter beoordelen of en in hoeverre deze autoriteit gevolg heeft gegeven aan dat bevel. De leden 4, 5 en 6 regelen de «stukkenstroom» na cassatie. Artikel 4, vierde lid, bepaalt dat de griffier bij de de Hoge Raad onverwijld een gewaarmerkt afschrift van het arrest toezendt aan de Gouverneur (dit is analoog aan artikel 32, negende lid, van de Uitleveringswet). Vervolgens bepaalt het vierde lid dat in geval van verwijzing de griffier van de Hoge Raad de processtukken met een afschrift van het arrest zo spoedig mogelijk aan de griffier van het Gemeenschappelijk Hof stuurt. Zodra het Hof op de terugwijzing einduitspraak heeft gedaan, dient het een afschrift daarvan aan de Gouverneur te zenden (art. 4, vijfde lid). Tot slot bepaalt het zesde lid dat zodra een onherroepelijk einde is gekomen aan de rechtsgang, de griffier van het gerecht dat de zaak het laatst heeft behandeld – dit kan zowel de Hoge Raad als het Gemeenschappelijk Hof zijn – het uitleveringsverzoek met de bijbehorende stukken aan de Gouverneur zendt. Deze bepaling is ontleend aan artikel 32 van de Uitleveringswet, dat voor de duidelijkheid hier is overgenomen.

Artikelen 6 en 7

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om in artikel 6 van het voorstel een wijziging van de Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen en Aruba op te nemen. Deze cassatieregeling heeft onder andere betrekking op de cassatie in «gewone» strafzaken op de Nederlandse Antillen en Aruba. De voorgestelde wijziging is noodzakelijk geworden als gevolg van de wijziging van de cassatieprocedure in Nederland bij de Wet van 28 oktober 1999, Stb. 467 (in werking getreden op 1 oktober 2000). Door deze wijziging is de verplichting voor de burger om in cassatie door een advocaat een schriftuur met middelen in te dienen, ook in Nederlandse strafzaken van kracht geworden (art. 437, tweede lid, Wetboek van Strafvordering). Op grond van artikel 1 van de Cassatieregeling voor de Nederlandse Antillen en Aruba werkt deze regeling door in de cassatieprocedure inzake Antilliaanse en Arubaanse strafzaken en is de bijzondere bepaling

van artikel 11, tweede lid, van de Cassatieregeling overbodig geworden. Deze laatste bepaling kan dan ook worden geschrapt. Hiermee wordt de cassatieprocedure in Antilliaanse en Arubaanse strafzaken volledig gelijkgetrokken met die in Nederlandse strafzaken. Omdat ook de termijn voor het indienen van cassatiemiddelen gelijk wordt getrokken met de termijn die geldt in Nederlandse strafzaken, is in artikel 7, tweede lid, van het voorstel een overgangsregeling opgenomen.

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals